

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Demonstrationes
Chronologico-Historico-Juridico-Canonicæ**

Callenberg, Caspar

Coloniae, 1734

§. 4ti Articulus Secundus. Dat 2dam, 3tiam, 4tam & 5tam Rationem
intrinsicam, quare Mixtura non officiat Capiti Indemnitatibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63192](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63192)

Adde *Herifense* (cui impræsentiarum Illustrissima præsentis Causæ Actrix, Comitissa de Winckelhausen gloriosè præest) ex Abbatissâ, Præpositâ, Decanâ, Scholasticâ, Cantrice, & plurimis aliis Domicellabus, insuperque ex duobus Canonicis sat magnificè constitutum.

Adde denique *Borghorstanum*, & *Vredense*, in patriâ Monasteriensi; *Diekirchianum*, *Novesense*, *Villecanum* in Archidicæcesi Coloniensi; *Susterense* in Dicæcesi Leodiensi, & alia complurima alibi sita; quæ omnia, ut teste experienciâ sunt mixta, ita sussepturis utriusque Sexui proventibus abundè circumfluunt.

Tam multa autem, tam splendida, & magnam partem Principalibus Regalibusque præfulgida Juribus, à Pontifice omnino neglecta, & extra Provisionis Apostolicæ curam, quâ tamen maximè indigebant, posita esse, totamque Papalem sollicitudinem ad simplicia Canonissarum Collegia, quæ sub tempora Bonifacii aut nulla, aut rara aderant, Capite *Indemnitatibus* restrictam esse qui credit,

Abderitana pectora plebis habet. (a)

Videat hinc Curia Romana, quot & quanta Canonissarum Collegia, omnimodæ illius Jurisdictioni, & Dispositioni contra duarum Florentissimarum in Germaniâ Universitatum Responso, contra inconcussam immemorialémque totius Belgii Praxin, contra unanimem Authorum omnium calculum, contra antiquas & novas Rotæ Romanæ Decisiones, contra repetita, & irrefragabilia S. Congregationis Oracula, sub futili Mixturæ prætextu subtrahere scenæ servientes Advocati Romani machinentur.

Nu. 189.
Mixtum est Herifense.

Nu. 190.
Mixta sunt plurima alia splendidissima, & insignia Collegia.

Nu. 191.
Incredibile est de tot mixtis Collegiis Principalibus & summè insignibus nil C. Indemnitatibus esse dispositum.

§. 4ti ARTICULUS SECUNDUS.

Dat 2dam, 3tiam, 4tam & 5tam Rationem intrinsicam, quare Mixtura non officiat Capiti Indemnitatibus.

PROBavi priore Articulo, quòd pleraque omnia, & quidem præstantissima Canonissarum Collegia sint mixta; addo nunc (quæ secunda Ratio intrinseca sit) omnia omnino Canonissarum Collegia, quæ quidem primitus pro Canonissis, & non pro Religiosis professisque Monialibus fundata sunt, tempore Bonifaciano fuisse mixta. Quod si probavero (cùm constet Capite *Indemnitatibus* §. penultimo agi primariò de Canonissis) quivis facillè concedet, illic potiùs agi de Collegiis mixtis, in quibus erant Canonissæ, tales à primâ origine; quàm de Collegiis simplicibus, in quæ degenerârunt id temporis paucissima Monialium claustra; nam omnia Jura omnisque disciplina considerat potiùs ea, quæ per se,

Nu. 192.
Jura po-

M

(a) *Martialis.*

siſſimùm
curant
qua per se
funt, &
primam
rerum ori-
ginem,
Nu. 193.
Omnia
omnino
Collegia,
qua a pri-
mâ origine
Canonica-
rum fue-
runt, mix-
ta sunt.

quàm quæ per accidens fiunt. Carpzovius part. 1. qq. crimin. 1. n. 64. Rosener in Thesuro L. 1. c. 22. n. 1. & rem quamlibet à suâ origine metimur. L. Quid. quid. 33. ff. de donation. L. unic. C. de imponenda lucratio. description. Carpzovius part. 1. Constit. 17. defn. 44. n. 4. & ab origine interpretationem petimus. Cothman L. 5. resp. 1. n. 135.

Omnia autem Collegia, quæ ante tempora Bonifacii pro Canonissis fundata fuerunt, fuisse mixta seu duplicia; constat ex Vanespino J. E. V. part. 1. tit. 33. c. 2. n. 20. ibi: *Habebant Presbyteros (utique omnia Collegia) qui Canonica- bus Sacraministrabant, cæque exequerentur, qua Ordo Ecclesiasticus Sexui femineo non permittit. Hi primitus ex communibus MONASTERII bonis alebantur. At dum Canonica ad vitam SINGULAREM TRANSIERE, etiam ipsi Presbyteri sensim in Canonicos Seculares transierunt. Hi Canonici, ait Myraus in Notis ad Regulam Canoniarum, in sanctimonialium Canonicè viventium Templis (utique omnibus) Missarum Solennia celebrabant.* vid. Num. 151. Et si singulorum pro Canonissis primitus fundatorum Collegiorum statum examines, nullum invenies, in quo Canonicabus non essent Presbyteri pro Sacramentorum administratione adjuncti, qui postea à Canonissis (ut ita loquar) secularizantibus Seculares Canonici sunt appellati.

Nu. 194.
Hinc Cap.
Indem-
nitatibus
potius, &
per se de
mixtis, &
non nisi
per acci-
dens agit
de simplici-
bus Collegiis
Canonica-
rum.

Et sæpe in Uno Collegio Canonicabus pro cultu divino viginti Canonici, ut Essendia; inò triginta ut Nivellis sunt adjecti. Vid. Num. 176. & 179.

Quid mirum ergo, quòd Caput *Indemnitatibus §. penult.* ubi expressè agitur de Canonissis Secularibus, non tantùm de Canoniarum Collegiis mixtis, sed potissimùm de *Mixtis* agat? cum mixta sint omnia, quotquot pro Canonissis in primo ortu sunt fundata.

Non obstat, quòd fortè Collegium Buchovicum cum uno alteròve alio tempore Bonifacii fuerit simplex; nam illud, similiàque paucissima Collegia à suis initiis strictè dictarum Monialium claustra fuere per accidens facta Collegia Canonissarum, ut constat de Buchovico, quod teste Brutschio in *Chronologia Monasterior. Germania P. Buchaugia* primitus fuit *Augustiniana Professionis Cænobium.* Magis autem respiciunt Jura id, quod per se, & ab origine primâ, quàm quod per accidens est, aut fit, ut supra docui N. 192.

Nu. 195.
Collegium
Buchovicũ
primitus
fuit Non-
narum
claustrum.

Et hinc mirum non est, quòd Authores passim (ut à Num. 151. patet) ita de Collegiis Canonissarum Secularium scribant ac si omnia essent mixta, & ac si sola mixta spectarent ad dispositionem Capitis *Indemnitatibus §. penult.* Usque adeò Collegia mixta non tantùm non excluduntur à dispositione Capitis *Indemnitatibus*; sed eò multò maximè pertinent.

Nu. 196.
Mixta Col-
legia magis
quàm sim-

Ratio tertia intrinseca est: licet Collegia Canonissarum Secularium expressè non sint approbata propter singulari vitam; Approbatio tamen eisdem maximè denegata est propter mixturam, ut demonstratum est à Num. 32. & 33. jam au-

tem

rem Caput *Indemnitatibus* evidenter de illis Collegiis agit, quibus Approbationem expressè denegat. Ergo de Collegiis mixtis evidenter agit Caput *Indemnitatibus*, & quidem de illis potissimum; quia major aderat Ratio illis, quam simplicibus Approbationem denegandi.

Rationem quartam paucis accipe: Motivum dispositionis Bonifacianæ in Capite *Indemnitatibus* præcisè circa ætatem triginta annorum (quidquid sit de aliis Articulis, illorumque motivis) est *Sexus fragilitas*. Gloss. in *C. Indemnitatibus* *V. Trigesimum*. Joan. Andr. *ibid. n. 5.* Joan. Monach. *ibid. n. 2.* Archidiaconus *ibid. n. 3.* Fagnan. in *C. cum in cunctis n. 2. & seq. de Elect.* aliique. Jam autem Motivum & Ratio fragilitatis magis urget in Collegiis mixtis; quam simplicibus; cum in istis FRAGILITAS SEXUS plurimis sit exposita periculis; non item in simplicibus. Vide Num. 32. & 33.

Adde primò, quòd majore opus sit prudentiâ, adeoque majore ætate (quia prudentia cum ætate crescit,

Seris venit usus ab annis) [a]

Ad regendos Mares cum Feminis, quam solas Feminas; cum quia Mares imperii feminei ob sexus sui præcellentiam sunt intolerantiores; tum quia Mares utpote sagaciores facilius advertunt, & sugillant defectus femininos, qui in Regimine occurrunt, adeoque Mares subditi imperium femineum multò reddunt difficilius, & hinc in Abbatissâ mixti Collegii majore prudentiâ, & per consequens grandiore ætate peropus est, quam in Abbatissâ simplicis Collegii. Ut & ex hoc titulo sententias Canonem *Indemnitatibus* §. penult. magis de mixtis, quam de simplicibus agere Capitulis.

Adde secundò, quòd ut majoris Artis Prudentiæque est indisciplinatos, exleges, liberrimèque viventes (quales sunt Canonice, & Canonici Seculares) quam jugo disciplinæ assuetos gubernare; ita meritò prudentissimus Papa Bonifacius magis Abbatissam Tricenariam in dissolutis mixtisque Canoniarum Collegiis, quam in simplicibus Regularumque servantibus Monialium claustris requisiverit. Ut indubitarum sit, Caput *Indemnitatibus* notum solum etiam, sed maximè Collegiis mixtis scriptum esse.

Rationem quintam intrinsecam sic propono: Dispositio Bonifaciana in *C. Indemnitatibus* tam illimitatis verbis concepta est, quæ utique & Collegia Monasteriaque mixta complectantur; dum dicitur §. ultim. *Licet præmissa &c.* circa Electiones *IN QUIBUS LIBET* Mulierum Monasteriis faciendas &c. specialiter duxerimus statuenda. Nam tò *QUIBUS LIBET* indubitatè etiam mixta Canonissarum Collegia complectitur, cum illa reverà sint & à potiore digniorèque parte (quam Mulieres faciunt) denominentur Mulierum seu Canonissarum Collegia, non attentâ Virorum mixturâ: *Nota* (inquit Wagner in Clem. At-

M 2

tendentes

[a] Ovidius.

plicia adC. Indemnitatibus § penult. pertinent.

Nu. 197. Sexus fragilitas movit Pontificem, ut vellet Abbatissas Tricenarias.

Nu. 198. Illa Ratio magis urget in mixtis, quam simplicibus Collegiis.

Nu. 199. In regimine mixtorum majoris opus est prudentiâ, adeoque

atate; quam in simplicibus Nu. 200. Difficilius est regere Canonicos, quam Moniales.

Nu. 201. Verba generalissima In quibuscunque Monasteriis continent Mixta.

Nu. 202.
Mixta Col-
legia à se-
quiere sexu
simpliciter
denomi-
nantur.

tendentes 2. de Statu Monach. V. Canonice Seculares) in Germaniâ & Belgio esse Ecclesias Collegiatis, sive Collegia Nobilium Feminarum, quæ solent dici Canonissæ Seculares, ut Lindavii, Buchovia, Ratisbona, Essa. Indubitatum est autem, duo Ratisbonensia Collegia, nimirum Monasterium superius & inferius, iidem Collegium Essense, seu Essendiese, esse mixta. Vide Num. 162. & 164. & alibi.

Ergo Collegia Canonissarum mixta nullatenus respecto Virorum consortio simpliciter Collegia Nobilium Feminarum vocantur. Ergo & continentur sub universalissimis Textûs verbis: *In quibuslibet Mulierum Monasteriis*, maxime si huic Rationi junxeris alias mox secuturas.

S. QUARTI ARTICULUS TERTIUS.

Exhibet etiam septimamque Rationem intrinsecam.

Nu. 203.
Lex tri-
ginta an-
nos præsci-
bens, est
omnino fa-
vorabilis.

Ratio intrinseca sexta: Dispositio Capitis Indemnitatibus, in quantum Abbatissis ætatem Tricennem præfigit, multis titulis est FAVORABILIS, adeoque extendenda, & quàm latissimè interpretanda, maxime cum adfit universalissima dictio: *Quibuslibet*, juxta Regulam Juris: *Odia restringi, & favores convenit ampliari.* C. *Odia de R. J. in 6.* Est autem indubitatè Favorabilis Dispositio Cap. *Indemnitatibus*; nam

Primò, ut dignoscatur, sitne Dispositio aliqua favorabilis, an odiosa inspicenda est Ratio Proœmialis Teste Baldo in *L. Si quis. n. 5. vers. Sed quomodo agnoscam C. de Pactis* Corneus *Conf. 236. diligenter consideratis. L. 4. Caput Aquensis decis. 215. n. 8. libr. 3.* Mandosius in *Regul. de Annal. q. 4. n. 7.* nec non videntum, an Legislato principaliter motus fuerit ob favorem, licet Dispositio secundariò redundet in odium alterius. *L. qui exceptionem 40. ff. de condict. indebit.* ubi notat Bartol. 2. *Notabil. num. 2.* & reliqui omnes. Curtius senior *Conf. 9. Ticinensi Statuto num. 20. vers. & ita in proposito.* Milius in *Repertor. vers. Lex dicitur favorabilis*, aliique passim.

Nu. 204.
Ob ratio-
nem Præ-
mialem,
quæ est, ut
consultatur
indemni-
tati Mo-
nasteriorum.

Jam autem Ratio Proœmialis C. *Indemnitatibus* apertè datur his clarissimis verbis: *Indemnitatibus Monasteriorum, quæ frequenter propter Electiones in discordiâ celebratas in ipsis grandia in Spiritualibus & Temporalibus dispendia patiuntur, occurrere desiderabiliter affectantes, statuimus &c. nec in Abbatissam &c. de cætero eligatur aliqua, nisi tricesimum annum compleverit.* Quæ Ratio utique est favorabilis, cum primariò respiciat utilitatem, & favorem Monasteriorum, & Ecclesiarum, qualis Dispositio indubitatè est favorabilis. Abb. in *C. nihil n. 1. vers. 2. principaliter de Elect.* Caput Aquensis *Decis. 215. n. 6. & Decis. 202. n. 4. L. 3.*

Etiam si